

PARTICIPATIE WORDT GE(S)MAAKT

Uitwisselingstafel bewonersgroepen Verslag

Zaterdag 2 oktober 2010 - Esenkasteel Diksmuide

SAMENLEVINGSOPBOUW WEST-VLAANDEREN
TORHOUTSESTEENWEG 100A
8200 BRUGGE
050 39 37 71
INFO.WEST-VLAANDEREN@SAMENLEVINGSOPBOUW.BE

INHOUD

1. Bewonersgroep – interne werking

1.1. Netwerk uitbouwen

1.1.1. Bestuur

1.1.2. Diensten

1.1.2.1. *De contactambtenaar*

1.1.2.2. *Andere diensten*

1.1.3. Wijkagent

1.1.4. Dorp

1.2. Samenstelling groep

1.2.1. Verschillende mensen

1.2.2. Politieke figuren

1.2.3. Vaste kern

1.2.4. Vers bloed

1.3. Rol bewonersgroep

1.3.1. Dorp staat voorop – geen individuen

1.3.2. Realisaties

1.4. Bijeenkomsten

1.4.1. Agenda

1.4.2. Nodig eens het bestuur uit

2. Besturen

2.1. Stad of gemeente moeten overtuigd zijn

2.1.1. Politici

2.1.2. Ambtenaren

2.2. Verhoudingen politiek, ambtenarij en bewonersgroepen

2.2.1. Ambtenarij

2.2.2. Politiek

2.2.3. Bewonersgroep

2.3. Hoe installeren bij gemeente of stad

2.3.1. Duurzaam kanaal

2.3.2. Contactambtenaar

3. Dorp / wijk

3.1. Eigen dorpsidentiteit vraagt aanpak op maat

3.1.1. Voorzieningen – functies

3.1.2. Eigen dynamiek

3.2. Imago bewonersgroep

4. Rol Samenlevingsopbouw

4.1. Opstart

4.1.1. Krachten bundelen en dynamiek creëren

4.1.2. Structuur geven

4.1.3. Bruggen bouwen tussen dorp en stad

4.2. Politiek neutraal

4.3. Impact op bestuur

4.4. Duur

Aanwezig

- Jef Germonpré _____ Bewonersplatform Bulskamp ____ Veurne
- Wim Claerhout _____ Wijk Centrum West _____ Izegem
- Marc Adriaen _____ Dorpsraad Hollebeke _____ Ieper
- Hugo Verstraeten _____ Dorpsraad Oostkerke _____ Diksmuide
- Ingrid Vandromme _____ Bewonersplatform Haringe _____ Poperinge
- Gilbert Vanlerberghe ____ Bewonersplatform Voorstad ____ Veurne
- Katrien Laga _____ Samenlevingsopbouw
- Nele Vanveuren _____ Samenlevingsopbouw
- Joke Dekoninck _____ Samenlevingsopbouw
- Evelien Aneca _____ Samenlevingsopbouw

Verontschuldigd

- Jan Maertens _____ Projectgroep Emelgem _____ Izegem
- Kathy Helsen _____ Bewonersplatform Abele _____ Poperinge
- Freddy Degraeve _____ Bewonersplatform Steenkerke ____ Veurne
- Bart Dedeurwaarder ____ Dorpsraad Woumen _____ Diksmuide
- Tom Deschilder _____ Bewonersgroep Pervijze _____ Diksmuide

Klein of groot, goed of minder goed. Er is heel veel variatie mogelijk in bewonersgroepen. Als je goed werkt, telt het aantal niet. Wel of je het goed overbrengt. Het is ook aan de juiste politieke mouw trekken en zorgen dat ze luisteren naar jou. Dat is niet gemakkelijk.

1.1. Netwerk uitbouwen

1.1.1. Bestuur

Je hebt een continuïteit in je bewonersplatform, maar je zit nog steeds met het politiek landschap. Om de zes jaar heb je een wisselend politiek landschap en daar moet je ook mee verder. Het kan zijn dat je eens goed stevig door gaat, maar dat je het liggend hebt voor de komende 6 jaar. Je moet daar diplomatisch mee omgaan, prikkelen, maar je moet niet te ver gaan. Het kan keren tegen een bewonersplatform, ze kunnen je gewoon uitsluiten.

Naar het lokaal bestuur toe, vind ik het een uitdaging dat wij apolitiek blijven en niet één kleur bekennen of één kleur gaan varen. Bij recepties worden alle kleuren uitgenodigd.

Wij nodigen de stad uit naar de evenementen in ons dorp, de nieuwjaarsreceptie en ontbijt. Daar maken we op een losse manier contacten met de schepenen en geven we hen erkenning dat we willen samenwerken met hen.

Om directe informatie te krijgen van het lokaal bestuur moet je tentakels hebben om die informatie te krijgen.

We moeten onze plaats kennen. Wij kunnen voorstellen doen, adviseren, maar uiteindelijk is het aan het bestuur om een beslissing te maken.

Je moet als bewonersgroep veel durven te vragen, om minder te krijgen. Bij ons in het dorp was er een bijeenkomst gepland met de schepenen en het zou over het bibliotheekpunt gaan in ons dorp. De schepenen kwam ons eigenlijk vertellen dat ze de bib zouden sluiten. Op de bijeenkomst waren wij vol lof over de werking van de bib en vroegen we als eerste om deze bibliotheek uit te breiden. Op die manier hebben wij verhinderd dat de schepenen zou aankondigen dat de gemeente besloten heeft om onze bibliotheek te sluiten.

Je wil altijd een positieve sfeer behouden in de contacten met de stad, dat je niet overkomt als 'de zaag met hun puntjes uit het dorp'. Wij proberen dit wat te voorkomen door ook zelf initiatief te nemen voor het dorp. Dat komt anders over in de ogen van het stadsbestuur.

We moeten de stad of gemeente vanuit de dorpen anders benaderen. Als je vraagt 'zet eens een sportcentrum voor ons', dat werkt niet. Je moet als bewonersgroep niet denken 'de stad zal dat wel regelen voor ons'. Het komt helemaal anders over wanneer je zelf al het initiatief neemt om iets moois uit te werken. De stad pikt graag in om aanvullend werk te doen en zo verder te investeren. Dit is een stuk wisselwerking van participatie, omdat zij voelen 'er is vraag naar', weten dat het goed is en er gebruik van gemaakt wordt. Wij hebben met onze vzw een erfpacht genomen voor 50 jaar op de kloostersite in ons dorp. Wij hebben dat terrein zelf ingericht: een voetbalplein met voetbalgoals, kantine bouwen, ... Alle verenigingen hebben meegewerkt en zijn nu nog altijd actief op deze terreinen. Na een tijdje zag de stad dat dit interessant was, dat het sociaal werkte. Nu hebben ze een wijkhuis gezet, een sportzaal en de sportterreinen worden goed onderhouden.

Bij ons richten wij ons altijd tot één schepenen. Als je het aan die schepenen vraagt, dan krijg je snel antwoord op je mail. Als je het aan een andere schepenen vraagt, dan moet je soms lang wachten of krijg je zelfs geen antwoord.

1.1.2. Diensten

1.1.2.1. De contactambtenaar

Wij hebben een contactambtenaar en die zorgt dat de communicatie rond de bewonersplatform heel goed loopt. Wij krijgen bv. alle verslagen door van de andere bewonersplatform. Dat is zeer interessant omdat je zo ziet wat elders leeft en waar je zelf ook mee te maken hebt. Je bent nooit de slimste van de bende. Je kan altijd bijleren, ook van andere bewonersgroepen.

Wij nemen bijna nooit contact op met de schepen. Wij nemen voornamelijk contact op met de ambtenaar, via de contactambtenaar die aangesteld is voor de bewonersplatforms. Via een ambtenaar ontloop je een politieke kleur. Als je een probleem signaleert aan een ambtenaar, dan kan die contact opnemen met de bevoegde schepen en kan er gezocht worden naar hoe contact gemaakt wordt met de bewonersplatforms.

1.1.2.2. Andere diensten

Als bewonersgroep moeten we op de eerste plaats de ambtenaren kennen. Nu kennen we hen eigenlijk niet. Je weet bovendien ook dat die mensen sowieso al met hun takenpakket zitten en er een mogelijkheid bestaat dat zij niet veel zaken er extra bij willen nemen.

Het is belangrijk dat we de stad niet met rust laten, dat we regelmatig aan het belletje van de diensten trekken, anders doen zij toch maar hun ding. Als wij regelmatig gaan vragen hoe ver staat het daarmee en daarmee, dan voelen ze dat wij als bewoners begaan zijn met hun werk.

1.1.3. Wijkagent

De wijkagent is een spilfiguur. Bij ons is die altijd aanwezig op de bewonersplatforms van de dorpen waarin hij werkzaam is. Het is al gebleken dat dit zeer belangrijk is, omdat hij zo perfect weet wat leeft in de dorpen en vlot kan ingrijpen. Je kan ook veel dwaze discussies vermijden, zij weten veel. Wij hebben het geluk dat hij een zeer aanspreekbaar type is.

1.1.4. Dorp

Er is een bewonersbijeenkomst geweest, waar heel veel mensen op afgekomen zijn. Met het bewonersplatform hebben we al een hele reeks initiatieven genomen, dorp met toekomst, bevraging, ... waar bewoners zich mogen uitspreken over wat zij wensen. Van daaruit weten we wel waar bewoners behoefte aan hebben en kunnen we daar een stuk op inspelen.

De sluiting van de school en de herbestemming van de site heeft bewoners samen gebracht 'wat doen we daar mee?'. Ook omdat de vergaderruimte van het dorp daarin gehuisvest is. De stad heeft een studiebureau aangesteld omtrent de herbestemming van het klooster en de school. Wij kregen daar een belangrijke rol in van de stad, en dit bracht een grote dynamiek teweeg in het dorp.

Het verslag van ons bewonersplatform wordt nadien uitgehangen aan het portaal bij de kerk, in de krant gezet en wie internet heeft kan het per mail ontvangen. Ik heb ook de indruk dat de mensen onder elkaar er wel wat over communiceren. Maar wij merken toch dat het niet evident is om nieuwe mensen te mobiliseren naar onze bijeenkomsten.

Wij werken ook aan een goede relatie met de plaatselijke verenigingen. Het netwerk dat je vormt in het dorp is zeer belangrijk. Dat zijn kanalen die je als bewonersplatform kan benutten. Via deze weg kan je vlot informatie verspreiden in het dorp.

1.2. Samenstelling groep

1.2.1. Verschillende mensen

Je moet bewoners in het bewonersplatform erkennen en luisteren volgens ze gebekt zijn. 'Ken je pappenheimers' en geef ze een plaats binnen de groep. Het moet een goede mix zijn van jong en oud, mannen en vrouwen, hooggeschoold, laaggeschoold,... Het belangrijkste is om een goed team te hebben. Een bewonersplatform is niet één persoon, is niet de voorzitter, maar een groep. Er zijn mensen die niet gewoon zijn van vergaderen, die sommige zaken niet begrijpen, maar die wel blijven komen. Iedereen moet er zijn plaats kunnen krijgen.

Als landelijke gemeente is het heel moeilijk om de landbouwers in een bewonersgroep te betrekken. Ze moeten zich ook welkom voelen. Je moet hen ook een plaats geven, hen erkennen, luisteren naar hun bezorgdheid, ... Het is ook hun platform.

Bij ons zit er één landbouwer in de groep. Hij komt effectief luisteren of er geen *scheef* woord wordt uitgesproken die de landbouwers kan schaden. Je voelt dat die ene landbouwer de opdracht krijgt van de andere landbouwers om hun groep te vertegenwoordigen.

1.2.2. Politieke figuren

In onze dorpsraad stellen wij dat niemand uit onze groep zich mag engageren in de politiek. Kies je voor de politiek, dan stap je uit de dorpsraad. Als bewonersgroep moet je je boven politieke kleuren kunnen zetten. Je hebt gelijk dat je zegt 'hier wordt niet aan politiek gedaan.

Het kan soms positief zijn dat er mensen van een politieke partij aanwezig zijn in het bewonersplatform. Ze kunnen 'klokkenluider' spelen naar de gemeenteraad toe en de zaken daar naar voor brengen. Wij hebben al ondervonden dat dit niet altijd negatief is. Het is zeer interessant voor de groep om ook de achterkant van de politiek te zien.

1.2.3. Vaste kern

De barometer om te weten of je bewonersplatform goed werkt, is of mensen blijven komen en als ze blijven plakken na de vergadering. Wij hebben telkens een goede opkomst. De bereidwilligheid is er, er is een 'wij-gevoel'. Ik had het gevoel dat de mensen het beu waren om achter hun tv te zitten of achter hun koffie te klagen. Mensen zien er het nut van in om samen te zitten en ook even na te blijven met een glas wijn, in de sfeer. Dat is op zich al een verdienste.

Je moet een veilige omgeving creëren. Iedereen moet het gevoel hebben iets te mogen zeggen en ze moeten ook iets durven zeggen. Er moet een dialoog / confrontatie aangegaan kunnen worden, zonder dat iemand dit als een bedreiging ervaart. Mensen moeten hun eigen mening kunnen geven in de groep en moeten ook toelaten dat zij hun mening herzien in het belang van het dorp.

Ik heb de indruk dat de mensen graag komen naar ons bewonersplatform. Er is zelf iemand die nooit kan vertellen aan zijn vrouw wat er beslist is, maar hij gaat geen enkele vergadering missen. We laten hem zijn, hij is de eerste die er is om klaar te zetten of af te ruimen. Hij heeft geen grote bijdrage, maar het is wel belangrijk dat hij er is.

1.2.4. Vers bloed

Wie komt er naar de vergaderingen? We hebben regelmatige bezoekers op een lijst staan en die nodigen we uit. Maar dat wringt een beetje. De uitnodiging voor onze bijeenkomsten hangt ook uit aan het informatiebord in onze dorp, maar daar reageren weinig mensen op. Het zijn toch ongeveer dezelfde die komen, tenzij het om een specifiek probleem gaat die hen rechtstreeks aanbelangt. Maar die haken achteraf toch weer af.

Wij hebben een vaste groep die regelmatig komt. Op de nieuwjaarsreceptie doen wij een oproep en nodigen we iedereen nogmaals uit. Ik weet alvast van één iemand die via de receptie is blijven komen.

1.3. Rol bewonersgroep

1.3.1. Dorp staat voorop – geen individuen

Onze dorpsraad is officieel erkend met statuten. Daarin staat dat we geen feestencomité zijn. Als we iets inrichten dan is dat om de kas op te bouwen voor onze werking: het drukwerk, onder meer een nieuwsbrief, verzendingskosten en een drankje op de bijeenkomsten. Onze hoofddoelstelling is de contacten verzorgen tussen gemeente en bewoners.

Onze bewonersgroep werkt parallel met het wijkbestuur. Aanvankelijk was er wat wantrouwen vanuit dit comité maar intussen is het vertrouwen optimaal. Er is goed afgesproken 'dit is jullie materie en dat is onze materie'. Wij kunnen ons focussen op problematieken die persoonsoverstijgend zijn. In het begin kwamen veel mensen langs met hun eigen persoonlijke problemen, van een tegel voor de deur, ... Als het om individuele problemen gaat, verwijzen we de mensen door naar de stad. Wij beperken ons tot zaken die gelden voor het algemeen belang. Het bewonersplatform moet oppassen voor dienstbetoon, waar politici ook vaak in terecht komen. 'Ik ga daar voor zorgen' of 'ik zal dat wel doorgeven'. Bewoners moeten zelf hun verantwoordelijkheid opnemen over bepaalde kwesties.

Wij moeten nog veel leren op vlak van het individueel belang overstijgen en denken in het algemeen belang. Dit is niet evident. Iedereen heeft wel zijn probleem, maar om dat te overstijgen naar een soort collectief belang. De mensen hebben daarin stappen gezet om te beseffen dat hun individueel belang ook een stuk samen hangt aan het geheel. Dat heeft een heel aantal heftige discussies en een aantal vergaderingen geduurd vooraleer iedereen dit snapte.

1.3.2. Realisaties

Wat mij op dit moment echt wel zorgen baart, zijn de realisaties. Als bewoners zien dat er niets met hun ideeën gebeurt, dan is dat heel demotiverend en haken ze af.

Voor ons is het belangrijk om met resultaten te komen. Als je moet blijven hameren op dezelfde spijker, dan is het moeilijk om mensen verder te motiveren. Rond kleine bekommernissen doen we zelf voorstellen, omdat we dan sneller reactie krijgen.

Als de realisaties en de informatiestroom ontbreken, dan dreigt ons bewonersplatform snel een praatbarak te worden. Uiteindelijk krijgen we nu nog altijd krediet, maar als na een tijdje blijkt dat het geen meerwaarde heeft, dan zullen we daar op afgerekend worden. Rond de herbestemming van de schoolsite heeft het studiebureau dat aangesteld is door de stad zelf contact opgenomen met ons om samen te zien welke functie de schoolsite kan hebben voor het dorp. Er werd ruimte gemaakt voor overleg, dat is voor ons ook al een stuk realisatie. De schepen bevestigt onze rol. Binnen de lijnen die uitgetekend werden door de stad kunnen wij

onze zeg doen. Het is de eerste keer dat dit zo gebeurt, het is nu te zien wat volgt. Als bewoners hebben we nu het gevoel dat het werkt, dat we kunnen participeren, dat we op één lijn zitten. Ik verwacht dat we binnen de vijf jaar resultaat moeten kunnen zien. Dat het af is, dat we er gebruik kunnen van maken.

Wanneer de school gesloten werd, hebben we busvervoer geregeld voor de kinderen naar de school in de buurgemeente.

1.4. Bijeenkomsten

1.4.1. Agenda

Een aantal mensen zijn weggebleven omdat ze vonden dat ze ‘hun’ politieke agenda niet kwijt konden. Het is niet omdat je allerlei dingen oprakelt en naar de stad stuurt, dat je een goede werking hebt. Je moet zelf ook kunnen afwegen. Het gaat aan de ene kant over de dynamiek op de bijeenkomsten, maar ook over de realisaties.

Aan de andere kant moet je ook geen problemen creëren. Mijn principe: niet te veel vergaderingen, niet te veel agendapunten. Als er punten zijn dan moeten ze komen van de basis. Ik zal niet proberen om een agenda samen te stellen. Het is nu meer dan een jaar geleden dat we vergaderd hebben. Nu beginnen ze te komen ‘wanneer is het nog een bewonersplatform’. Ik zeg dan ‘van zodra er een probleem is’. Het is goed dat bewoners dit eens voelen.

We moeten zelf duidelijker filteren wat echt belangrijk is voor ons dorp, wat is echt prioritair. Op den duur zullen politici echt *een degout* van vragen krijgen ‘wanneer stopt dat eigenlijk, al die vragen van al die dorpen’. Ik heb soms schrik voor de grenzeloosheid aan klachten. Op onze vergadering is het ongelooflijk hoeveel ideeën er gespuid worden, we kunnen ze onmogelijk allemaal over brengen. We kiezen dan vaak diegene die het gemakkelijkst realiseerbaar en essentieelst zijn om door te geven aan de stad.

1.4.2. Nodig eens het bestuur uit

Politici kunnen wel nog naar de vergadering komen, op uitnodiging van ons en als dat past in de agenda. Dat is een beetje in tegenstrijd met ‘sterke politieke figuren’. Als dorpraad moet je je onafhankelijk opstellen, moet je gaan mouwenfrotten bij verschillende politici, en dat geeft soms wat een vervelend gevoel. De ene keer moet je bij een schepen zijn van partij x, bij de volgende legislatuur is dat dan bij een andere.

Je moet het zo arrangeren dat ze smeken om te mogen komen. Als politici zo dominant zijn, dat ze de vergadering van het bewonersplatform beginnen domineren, dan is dat verkeerd.

Wij hebben nog gevraagd rond een specifiek probleem dat die persoon, of het nu een gemeenteraadslid, een schepen of een diensthoofd is, om dit te komen uitleggen. Zij zijn beter in die zaken thuis en wij krijgen beter zicht op die problemen. Dit doen wij via de gemeenteraad. Iedereen weet dan van elkaar, de schepen, de dienst, ... Je mag niet onder pluimen schieten.

2.1. Stad of gemeente moeten overtuigd zijn

Vroeger hadden wij de indruk, als wij naar de stad gingen met een vraag of een probleem, dat wij aan de kant geschoven werden. Ze reageerden soms ook agressief. We stelden vast dat we met getrokken messen tegenover elkaar stonden. Met ons actiecomité zijn we in het begin ook eens langs geweest op de gemeenteraad, zonder aankondigen, om daar de boel op stellen te zetten. Met actie haal je de krant, maar je geraakt er niet mee vooruit. We merkten al snel 'dit is niet de goede manier van doen'.

Vanuit de stad is er een soortgelijke bijeenkomst georganiseerd een tiental jaren geleden, een hoorzitting, waarbij politici kwamen luisteren naar bewoners. Dat was een ramp, er was ruzie tot en met. Er waren wel enkele politici die participatie wilden toepassen en luisteren naar de mensen. Maar uiteindelijk was het bijna op vechten af tegen elkaar. Het ging over belangen die botsten, van bewoners onderling en scheldpartijen naar de politici.

Er leefde het gevoel dat het bestuur niet meer wist wat er leefde in de dorpen. Met het initiatief van de stad om bewonersplatforms op te starten, wordt die band terug aangehaald. Als bewoner ga je er van uit dat er een zekere openheid is van hen ten aanzien van ons. Het moet van twee kanten blijven komen en je moet je er goed bij blijven voelen.

2.1.1. Politici

Het is een beetje de filosofie van de bewonersplatform die moet veranderen, zowel bij bestuur als bij bewoners. Sommige politici geloven niet in bewonersplatforms en zijn bang om verantwoording te geven. Zelf kan je daar weinig aan doen. Wij hebben eens een schepen van openbare werken uitgenodigd naar ons platform omdat hij al meer dan één jaar achter zat op schema. Die schepen kwam af, niet voorbereid, met als gevolg dat hij afging als een gieter. Iedereen van ons bewonersplatform wist veel meer over dat dossier dan hij, dan moet je als politiker niet komen. Hij was aanwezig maar niet bij de pinken. Hij had het idee van 'die mensen in dat bewonersplatform, die kunnen mij niets maken'. Wij hebben hem eens terug op zijn plaats gezet. Is dat de goede methode? Iedereen zag dat hij niet wist waarover het ging, maar we hebben daar ook weinig mee bereikt. Een politiker kan je maar kietelen aan zijn stemmen. Als je hem voor het publiek brengt en hij gaat af, dan is dat niet goed voor zijn imago. Je moet al een serieuze visionair zijn om burgerparticipatie goed tot zijn recht te laten komen. Voor veel politici is dit een lastige omweg, dat zijn lastigaards die altijd hun eigen ding willen halen.

Het bestuur moet geïnteresseerd zijn en mee willen in het verhaal van de dorpen/wijken. Niet elke schepen ziet het nut in van een bewonersplatform. In Veurne hebben wij onze bewonersplatforms opgedrongen aan het stadsbestuur dat er niet in geïnteresseerd was. Dan hoop je dat die bewustwording gaat groeien. Het is gestructureerd, het zit in gemeentewetten, in decreten, er is een ambtenaar, ...Het staat en valt over bepaalde personen.

Het is heel belangrijk dat een schepen voeling heeft met zijn mensen. Dat hij het probleem snapt en er daadwerkelijk iets wil aan doen. Izegem streeft zijn visie er wel straf op na als ik merk dat de stad wel degelijk luistert naar zijn bewoners. De stad heeft een voltijdse wijkwerker aangesteld, die perfect weet wat leeft in onze wijk en ook de schepen is regelmatig aanwezig in de wijk.

Bewoners voelen snel welke politiker ze in de kuip hebben. Je voelt het gewoon of ze het menen wat ze zeggen of als ze er snel vanaf willen geraken.

Door de aanleg van een verkeersdrempel in ons dorp kon het landbouwverkeer niet meer door. Wij hebben dat vier jaar lang aangekaart bij de bevoegde schepen. Pas bij de installatie van het nieuwe schepencollege, waarbij een nieuwe schepen werd aangesteld voor openbare werken, is er een oplossing gekomen. De vorige schepen is daar nooit in tussen gekomen. Daar erken ik een stuk 'een sterke schepen'.

Langs een druk bereden fietspad was er een gezin met een hond die verschillende mensen ook gebeten heeft. Deze situatie heeft meer dan een jaar geduurd vooraleer er effectief iets aan gedaan werd. Nu is het opgelost, maar je merkt dat het merendeel van de bewoners dat fietspad gewoon niet meer durft te gebruiken.

De erkenning moet van beide kanten komen. Zij erkennen ons als bewonersplatform doordat ze ons betrekken bijvoorbeeld met het studiebureau voor de herbestemming van de school en wij proberen iets terug te doen door hen uit te nodigen naar onze festiviteiten.

2.1.2. **Ambtenaren**

Er was onlangs nog een ontgoochelend initiatief naar aanleiding van de inrichting van ons ontmoetingspunt in het dorp. Er was een vergadering met de dienst toerisme, mensen brachten ideeën in rond de keuze van een foto voor het infopunt. Achteraf bleek dat de foto's die gekozen werden niet gebruikt zijn, maar wel alle foto's die de dienst heeft voorgesteld. Dit zorgt ervoor dat er zo iets leeft van 'wij gaan niet naar de inhuldiging van het ontmoetingspunt' en ik hoop dat daar echt niemand op af gaat.

2.2. **Verhoudingen politiek, ambtenarij en bewonersgroepen**

Hoe veranker je je in de politieke besluitvorming? Je kan zaken oprakelen en doorgeven aan de politiek, maar hoe zorg je ervoor dat het ook effectief door dringt? Het zijn de politici die uiteindelijk beslissen en nog belangrijker de ambtenaren die het moeten realiseren. Daar zit ergens wel een probleem. Politici zij meestal wel bereid om mee te werken, maar je ziet soms een kortsluiting als het gaat naar uitvoering toe. Ik heb zo de indruk dat bepaalde diensten, dat dit koninkrijkjes zijn waar de diensthoofden een autonoom beleid voeren, soms los van de politieke besluitvoering. Dit is ook leren voor ons, om te zien hoe je je kar aan de politieke tractor kan hangen.

Jaarlijks is er een bijeenkomst omtrent het onderhoud van het groen in onze gemeente. Op deze bijeenkomsten zijn zowel schepenen en ambtenaren aanwezig. Dit is goed omdat het wat omzeilt dat schepenen en ambtenaren elkaar zouden gaan tegenspreken. Je voelt meteen als ze op dezelfde lijn zitten.

2.2.1. **Ambtenarij**

We hadden in Oostkerke ook 'bebloeming'. Er was bij ons het idee voor bloembakken, enerzijds functioneel, voor het afremmen van het verkeer, maar ook om esthetische redenen. Wat zegt het diensthoofd van de groendienst: ik ben tegen bloembakken. Dan bots dat zo op één iemand en dan sta je daar natuurlijk. Dat zijn die koninkrijkjes, dat is precies een ziekte in ieder stadsbestuur. Het is inderdaad zo, de politieke wil is er, maar als je dan communiceert met de diensten, ... Dan ben je weer vertrokken met een hele periode. We zouden daar beter eens een soort 'Al Qaida spelen'.

2.2.2. Politiek

Of je iets gedaan krijgt, hangt ook een stuk af van de sterkte van de politici. Zijn het sterk figuren, dan gaan de diensten plooiën. Zijn het zwakke figuren, dan is de dienst baas. Dat is overal zo.

Vaak heb je ook, je nodigt de politiek uit en ze steken het op een hoger echelon, ... na een open bewonersvergadering hadden de mensen opnieuw het vertrouwen in de politiek. Drie dagen later stond er plots een kraan in het dorp in opdracht van het gewest om een drempel aan te leggen, die was niet ter sprake gebracht. Wij wisten van niets en het bestuur wist blijkbaar ook van niets.

Als het gaat om zaken in de dorpen waar hogere overheden voor bevoegd zijn, dan loopt de communicatie niet goed. Daar heb je geen pak op, zelfs bij de gemeente weten ze soms van toeten noch blazen. Dit is heel frustrerend voor de mensen die in de onmiddellijke omgeving wonen.

De stad Izegem zoekt vlot contact met hogere overheden en communiceert daar vlot over met de bewoners zelf. De persoon, de schepen van openbare werken, stapt naar de bewoners toe, verzamelt de signalen van de bewoners en geeft deze door naar Brugge en communiceert nadien ook wat hun antwoord is. Onze schepen heeft een dul karakter. Dit gaat ook een stuk over de visie van de stad, om informatie door te geven aan bewoners.

2.2.3. Bewonersgroep

Een risico voor een bewonersgroep: als je iets afsprekt met een ambtenaar en hij wil iets ondernemen, maar de politiek is niet mee in het verhaal of ziet dit niet zitten, dan bots je op een muur.

Wat wij ervaren (in de realiteit is dat niet zo, maar wij voelen dat zo) is dat het stadhuis veraf gelegen is. Wij kunnen niet elke dag zomaar langs komen op het stadhuis en vragen of er iets op til staat in ons dorp.

Wij liggen nu in de goede schuif, maar ik merk dat andere raden waar in het verleden een conflict mee geweest is, dat de samenwerking heel anders verloopt.

2.3. Hoe installeren bij gemeente of stad

Er moet een wisselwerking zijn in twee richtingen tussen de stad en de bewonersgroepen. Wij mogen vragen dat zij komen om uitleg te geven op onze algemene vergadering voor het hele dorp en één keer om de zes jaar nemen zij met ons contact op om eens langs te komen en het dorp samen te brengen.

Het zijn twee sporen. Als je met diensten mag evalueren hoe de dienstverlening is, dan is dat een systeem dat je installeert om te communiceren en informatie door te geven. Aan de ander kant heb ik er iets op tegen dat het altijd zou moeten gaan via 'vriendjespolitiek', omdat je een ambtenaar kent... Ik heb geen goesting om telkens de hielen te gaan likken om iets gedaan te krijgen voor ons dorp.

2.3.1. Duurzaam kanaal

Als de communicatie- en de informatiestroom van de stad naar ons dorp ontbreekt, dan dreigt ons bewonersplatform snel een praatbarak te worden. Als na een tijdje blijkt dat het geen

meerwaarde heeft, dan verliezen we onze geloofwaardigheid in het dorp en zullen we daar op afgerekend worden.

Gemeentebesturen moeten warm gemaakt worden om plaats te geven aan bewonersplatforms in hun besluitvorming rond communicatiebeleid. De communicatie loopt niet zoals het zou moeten. Samenlevingsopbouw is als neutrale partner nu soort drukkingmiddel die de informatiestroom bewaakt. Als dit er niet meer is, zou het kunnen dat het snel zal gaan doodbloeden.

De stad moet ergens een kanaal in het leven roepen die een vlotte verbinding geeft tussen de stad en het dorp. Wij moeten dat ook doen, nog meer communiceren, maar het kanaal zou door hen geïnstalleerd moeten worden.

Je kan niet verwachten dat elk bewonersplatform een secretariaat gaat bijhouden met dossiers. Zo'n ondersteuning zou een stuk vanuit de stad komen. Dit zou een stuk kunnen opgenomen worden door een contactambtenaar.

Positief vond ik de rondleiding die we gekregen hebben in het stadhuis door Samenlevingsopbouw. We kregen een rondleiding in de burelen van de verschillende diensten. Daar zagen we de mensen achter de telefoon of mail waardoor je de diensten kan personaliseren. Je kan er een gezicht op kleven. Daarnaast gaat het ook over hoe ze zich opstellen ten aanzien van bewoners.

We willen meer zicht krijgen op de projecten die voor ons dorp van toepassing zijn. Als we meer weten wat op til staat in ons dorp, dan kan er nog meer gekeken worden hoe we kunnen samenwerken, de stad en ons bewonersplatform samen.

2.3.2. Contactambtenaar

Wij hebben een communicatieambtenaar die erop hamert dat politici en diensten contact opnemen met de bewonersplatforms als het gaat om iets voor de dorpen. Hij staat dicht bij het bestuur, als er daar punten op komen met betrekking tot de dorpen, dan geeft hij aan dat zij de link moeten maken met de bewonersplatforms. Het is heel belangrijk welke persoon je die opdracht geeft.

Wij zitten in een luxe-positie. Wij krijgen van de stad een wijkwerker ter beschikking om signalen van onze wijk door te geven aan het bestuur. Hij vormt echt de schakel tussen onze groep en de stadsdiensten. Hij houdt zich echt louter specifiek bezig met de wijken in de stad.

In Veurne is er een contactambtenaar, een aanspreekpunt voor alle bewonersplatforms. Dat heeft wel zijn voordelen. Maar ik weet ook dat deze persoon zeer gefrustreerd is. Hij botst ook op veel muren. Veel hangt ook af van de schepen zelf.

3.1. Eigen dorpsidentiteit vraagt aanpak op maat

3.1.1. Voorzieningen – functies

Oostkerke is een klein dorp, 300 inwoners en heeft een eigen benadering nodig. Verschillende functies zijn verdwenen uit het dorp: vijf jaar terug is het buurtwinkeltje gesloten, er zijn geen dorpscafés, de school is verdwenen, samen met de bibliotheek die erin gevestigd was. Bovendien heeft Oostkerke een mentaliteit van ‘navelstaarderij’. Altijd van ‘wij worden achteruit gestoken, wij worden nooit gezien’ en dit is voor een deel wel de realiteit.

Haringe is een klein dorp met zo’n 350 inwoners. Het schooltje is er niet meer sinds 1983, er is geen winkeltje. We hebben wel nog 4 lokale cafés en het sociaal leven is vrij sterk. Haringe heeft altijd het gevoel of krijgt altijd het gevoel het ‘*ende van de saucisse*’ te zijn. Dit geeft heel wat perikelen naar het stadsbestuur toe ‘we vallen altijd uit de boot’, ‘we krijgen geen ingang met onze vragen’. Met Samenlevingsopbouw wordt daar aan gewerkt en proberen we daar een antwoord op te bieden, een positievere sfeer creëren in plaats van het gezaag als ‘we worden nooit gehoord’.

Als bewonersplatform heb je niet gekozen voor de fusie of voor het verdwijnen van de functies uit het dorp, maar je zit wel met deze situatie. Sociale thema’s of functies verdwijnen, inwoners worden wat aan hun lot overgelaten. Dit heeft directe impact op de bevolking die er woont.

Het uitdoven van dorp wordt door de inwoners zelf wat in de hand gewerkt. Als je jong bent, ga je werken, doe je inkopen in grote warenhuizen waar je naar toe gaat met de auto. Je gaat niet naar een buurtwinkel. Als je oud wordt, dan wil je in een lokale buurtwinkel je inkopen doen. Doordat je als jonge inwoner nooit naar zo’n buurtwinkel gaat, is dit ook niet leefbaar voor deze zelfstandige. Als je oud wordt, dan merk je plots dat je iets te kort hebt.

3.1.2. Eigen dynamiek

Vroeger hoorden wij toe aan dorpsraad Pervijze (buurgemeente), maar daar vonden wij ons niet in terug. Elk dorp moet op zijn eigenheid benaderd worden. Bij Pervijze werden wij altijd naar achter geschoven. Wij hebben andere thema’s die onze prioriteit krijgen. Je merkt nu dat mensen dat ook zo aanvoelen, ‘oef, eindelijk eens iets voor ons’. De bereidheid bij mensen is groter om mee aan de kar te trekken. Ik merk hier toch een aantal elementen: De kleinschaligheid, de identiteit. Het dorpsgevoel, het wij-gevoel. ‘*Één tegen allen.*’ Je mag nooit zeggen, het is een klein dorp, je moet daar niets doen.

Ik heb de indruk dat de oprichting van de bewonersplatform in de dorpen waar nog niets aanwezig was, dat dit een soort enthousiasme met zich mee bracht. Dat moet aangehouden worden. Het gevaar dreigt dat als we niet opletten, dat het snel terug naar af zou kunnen gaan.

De politiek maakt nog te weinig onderscheid tussen dorp en wijk. Je hebt de stadsmentaliteit en je hebt een dorpsmentaliteit en die is heel verschillend. De politiek moet dorpen op een andere manier benaderen dan een wijk. Dorpen hebben andere noden dan stadswijken. Je moet dat fijner benaderen. In onze stadswijk wonen er veel meer mensen, dan in de dorpen rond Veurne, maar we hebben het wel veel moeilijker om mensen te mobiliseren naar ons bewonersplatform.

In een stedelijke wijk zijn er minder verenigingen actief, mensen zijn er eerder individueel. Voor bewonersgroepen is het moeilijk om iets op te zetten en een link te maken met alle inwoners. In dorpen staan de mensen veel dicht bij elkaar en is er sneller een draagvlak voor de bewonersgroepen. Bewonersplatforms vertegenwoordigen alle mensen die in het dorp wonen, niet enkel de verenigingen. Veel luisteren en veel horen over wat leeft in het dorp.

Als bewonersplatform verricht je veel werk voor het dorp. De dynamiek die je er rond creëert is belangrijk voor je werking. Je moet geloofwaardig overkomen en mensen enthousiast houden. Voor ons is het een vraag 'hoe krijg je bewoners wakker voor de algemene leefbaarheid van hun dorp?'.

3.2. Imago bewonersgroep

Wij hebben ook mensen die ons platform zien als 'evenement', dat zijn onder meer senioren. We ontvangen die mensen ook effectief, dat is ook belangrijk. Dat is onze vaste groep. Ze doen ook wel mee in het debat, dat zijn kranige oudjes. Op de receptie zijn zij het ook die veel doen voor de groep. Bv. rond de school, ook zij zijn daar vroeger naar school geweest. Voor hen is dit iets essentieels.

Ik heb ook de indruk dat wij wat beschouwd worden als 'controleapparaat'. Toen ik bij de kapper zat, gaf een bewoner de opmerking 'ik zal mijn auto juist moeten parkeren, want er zit hier ene van het bewonersplatform'. Als het gaat om vrachtwagens die in het dorp geparkeerd staan of iemand zijn honden die te veel lawaai maken, ... Voor zo'n zaken ligt dat gevoelig om als bewonersplatform tussen te komen. Daar moet je leren mee omgaan om die opmerking te overstijgen. Voor bepaalde zaken moet je de wijkagent inschakelen. Voor andere zaken kan je zoeken naar oplossingen. Bv. voor die vrachtwagens kan je de oefening maken naar een parking voor zwaar vervoer buiten de dorpskern.

Als mensen te veel rechtstreeks naar de schepen stappen, maken ze onze bewonersgroep vleugellam. Bewoners moeten weten dat ze agendapunten die voor het dorp van belang zijn, dat ze die via ons moeten aanbrengen aan de stad. Dat is een beetje een oude cultuur en dat zit erin om naar politiciers te stappen om iets gedaan te krijgen. Als individuele bewoners naar politici stappen, krijgen ze hun goesting en heeft het bewonersplatform geen nut meer. Dat is een truck die zwakke politici toepassen.

4. Rol Samenlevingsopbouw

4.1. Opstart

4.1.1. Krachten bundelen en dynamiek creëren

Vroeger leefde er individueel bij de mensen. Je moet een signaal krijgen van buitenaf om al die individuele prikkels te binden. Zolang dat niet komt van hogerhand, dan gebeurt er niets. Samenlevingsopbouw steekt een smeulend vuurtje in gang.

Bij ons is het initiatief er gekomen vanuit de stad met Samenlevingsopbouw. Dat kende meteen een hele dynamiek, onder meer doordat er veel functies verdwijnen. Zo kwam ook de vraag naar de leefbaarheid van het dorp.

Indien iemand uit het dorp hetzelfde signaal zou geven, dan zou dit niet zo geaccepteerd en geapprecieerd worden, dan het vanuit een externe organisatie zoals Samenlevingsopbouw komt. Krachten zijn aanwezig, maar ze moeten in dezelfde richting georiënteerd – gefocust worden. Samenlevingsopbouw heeft een serieuze tegemoetkoming teweeg gebracht voor de integratie van nieuwe, jonge gezinnen.

4.1.2. Structuur geven

Het moet gestructureerd worden en dat doet Samenlevingsopbouw. Het is herkenbaar voor mensen: bij de aankomst een welkom, een drankje, een woordje van de voorzitter, ... dat maakt het herkenbaar en maakt deel uit van de organisatie van een bewonersgroep.

Opstart bewonersgroepen: vorm geven en structureren hoe ideeën aan te brengen

4.1.3. Bruggen bouwen tussen dorp en stad

Met Samenlevingsopbouw wordt gewerkt aan het op kaart zetten van ons dorp bij de gemeente. Met onze bewonersgroep proberen we een antwoord te bieden, een positievere sfeer creëren in plaats van het gezaag als 'we worden nooit gehoord'.

De communicatie naar ons bewonersplatform toe wordt nu grotendeels verzorgt door Samenlevingsopbouw. Als die schakel weg valt, dan valt ook een grote informatiestroom weg. Het lobbywerk gebeurt minder.

De stad moet ons veel meer toe leiden naar fondsen waarmee we kunnen werken in ons dorp. Samenlevingsopbouw heeft eens een aantal kanalen opgezocht en doorgegeven.

In Izegem is er wel een goede communicatie. We hebben een wijkkrantje sinds een drietal jaar, waar ook informatie van de stad wordt weergegeven. Samenlevingsopbouw heeft dit opgestart en de wijkwerker ondersteunt dit verder. Onze wijkwerking schrijft mee artikels voor dit krantje. Er is ook maandelijks een stadperiodiek met informatie voor alle inwoners.

Zonder Samenlevingsopbouw zouden bewonersplatforms informatie en impact op het lokaal bestuur missen.

4.2. Politiek neutraal

Samenlevingsopbouw is niet politiek, dus onverdacht. Zoals Samenlevingsopbouw zich opstelt in de vergadering, niet vechtend, niet verdedigend.

4.3. Impact op bestuur

In Diksmuide is er een communicatieambtenaar, waar wij rechtstreeks mee communiceren. Hij is een beetje een spilfiguur. Verslagen van andere deelgemeenten krijgen wij niet. Wij hebben voornamelijk contact met de stad via Samenlevingsopbouw

Het is de rol van Samenlevingsopbouw om dat gemeentebesturen warm te maken om plaats te geven aan bewonerplatforms in hun besluitvorming rond communicatiebeleid.

Besturen kunnen ook bewonersplatforms opstarten zoals Samenlevingsopbouw, maar moeten daar ook voldoende inzichten en vaardigheden voor verwerven. Ambtenaren kunnen er vaak niet voor kiezen. Het wordt vaak opgelegd vanuit het bestuur.

4.4. Duur

Dit is nu onze grootste bezorgdheid gezien het project Samenlevingsopbouw ten einde loopt. We zien dat de stad dit niet meteen zo opvolgt. De communicatie met de stad loopt niet zoals het zou moeten. Samenlevingsopbouw is als neutrale partner een soort drukkingsmiddel die de informatiestroom bewaakt. Als dit er niet meer is, zou het kunnen dat het snel zal gaan doodbloeden.

De inzet van Samenlevingsopbouw is langer nodig dan je zelf denkt! Netwerken doorzien en benutten, opnemen van hogere signalen. Als bewonersgroep zouden we graag een opvolgingstraject voor bewonersgroepen krijgen, een jaarlijks evaluatiemoment met gemeenten en groepen.